

“Jo sóc paraula i música”

Com és que heu optat per la musicació d'un llibre de poemes? —Periòdicament, després de fer una quantitat considerable de cançons, necessito una mica de descans de mi mateix per no repetir idees i arguments. És una manera de no mirar-me el melic. Tenia ganes de fer una cosa diferent i vaig pensar que seria interessant de treballar com a compositor sobre textos d'una altra persona. No ho havia fet mai, això. Potser el desencadenant va ser en Titot, que cap al 2004 em va demanar una música per a un d'aquells poemes del trobador Guillem de Berguedà. Em va fer gràcia perquè sempre m'havien demanat lletres.

—De fet, teniu fama de lletrista.

—Sí. Per això em agrada. I vaig pensar que realitzar un disc en el qual fes de compositor seria una manera de renovar-me musicalment i de demostrar també que no sóc solament un lletrista: per a mi, la cançó és una entitat global: sense habilitat

Celebra els 25 anys de producció discogràfica encetant l'edició d'una 'integral oberta'; acaba de publicar una novel·la juvenil; ja escriu noves cançons; i continua rodant la seva 'Suite d'Agustí Bartra' en forma de disc i concert i espectacle teatral al voltant de l'obra del poeta. És Miquel Pujadó, el terrassenc incombustible.

melòdica les meves cançons no funcionarien.

—I per què heu triat Agustí Bartra?

—Feia temps que tenia ganes de treballar alguna cosa al voltant de Bartra. Tot i que no és terrassenc, d'ençà que va tornar de l'exili, l'any 70, va viure a Terrassa, que és on visc jo. Hi havia gent que em deia que era molt difícilment musicable, i tenien raó: les seves obres més conegudes

són textos llarguíssims, complexos, molt allunyats de la cançó com a entitat... Però jo em vaig centrar en els poemes pòstums, els que va escriure quan ja estava malalt i que van sortir poc després de la seva mort al llibre *El gall canta per tots dos*: aquí, en molts casos, els poemes fins i tot ja tenen forma de cançó. En aquest poemari queda resumida de manera fantàstica la filosofia vitalista bartriana, de negació de la mort en la línia que passa per

Maragall i Papasseit. A més, és que són poemes molt bonics que realment feia ganes de cantar. I m'hi vaig posar. Vaig passar la prova de foc el dia que li vaig cantar els poemes, només amb guitarra i veu, a Miquel Desclot, que coneix molt bé Bartra...

—**Això és com un examen!**

—Sí, sí. I em va dir: "Noi, sembla que hagin nascut per ser cançons!" És que no volia fer un disc que tingués l'aparença de poesia musicada amb calçador: volia autèntiques cançons.

—**I, per al directe, n'heu fet un doble espectacle.**

—Exacte. Per una banda fem l'espectacle, diguem-ne, normal, amb els mateixos músics que m'acompanyen al disc (Ester Mas, Toni Rocosa, Eduard Altaba, Santi Méndez i Xarli Oliver), que ha orquestrat Marcel Caselles. I darrerament hem desdoblant l'espectacle: Carles Canut em va demanar de fer-ne una versió teatralitzada i vaig escriure un guió que es converteix en un terç de representació teatral, un terç de lectura poètica i un terç de concert. Ho vàrem estrenar al Romea, amb Lluís Soler, Rosa Cadafalch, Àngels Poch i Pep Minguell. El 25 de febrer farem aquest *Agustí Bartra, entre l'exili i el retorn*, al teatre Alegria de Terrassa. No hem d'oblidar que el 2008 serà el centenari del naixement de Bartra. És clar que, com que tots dos van néixer el mateix any, quedarà una mica a l'ombra de la Rodoreda, però, en fi...

—**Com s'estructura el guió?**

—La idea és que un actor i una actriu investiguen, intenten saber coses sobre la parella Anna Murià - Agustí Bartra i evoquen tots dos personatges, amb els quals tenen una conversa al marge del temps i de l'espai. Hi apareixen els temes bàsics de l'obra i de la vida de Bartra: a part que s'hi senten molts dels seus poemes, es parla de l'exili, de la literatura, de la malaltia... i també s'incideix, d'una manera fins i tot humorística, en l'aparent —o no aparent— submissió de Murià respecte del seu home (cal recordar que pràcticament va deixar d'escriure per dedicar-se a ell, perquè pogués escriure el poeta de casa... fins i tot portant-li l'esmorzar al llit).

—**D'un únic poemari, d'un mateix poeta, en surten musicacions molt diverses, en aquest disc vostre.**

—És allò que pretenia: volia aconseguir una sensació de varietat que es derivés de la temàtica dels poemes: cadascun porta cap a un terreny determinat, cap a un món, i amb això he anat jugant, sempre dins una unitat de llenguatge i d'interpretació. He volgut, justament, evitar la monotonia, i he anat des d'un valset (aquell de "Si no et tinc"), fins a alguna peça potser més contundent i propera al rock ("Estances de Lòria"), passant per molts elements de swing... Bé, he jugat amb les músiques i els ritmes que tinc a l'abast, però sempre d'acord amb el text, sempre veient què explico: poso davant de tot la paraula i la comprensió d'allò que es diu.

—**Té prou reconeixement, Bartra?**

—Noooo. No és un poeta dels que s'hagin considerat patums. A més, en aquest país sempre funcionem amb uns poetes nacionals que duren una temporada i després passen al purgatori. I Bartra no ha estat mai un poeta, diguem-ne, supervalorat. Es va mantenir molt al marge de les capelles literàries. Fins i tot va ser exclòs de determinades antologies. I a més a més el seu caràcter no el feia favorable a la vida social al petit món cultural de la Catalunya del franquisme tardà, en tornar de l'exili. Era molt conscient del valor d'allò que feia, però em sembla que no tenia gaires ganes de jugar al joc social. L'obra, de tota manera és el que es manté, i cal deixar-se estar de prejudicis, d'aquestes idees prefixades sobre una obra hermètica, difícil... Evidentment que cal un esforç per a enfrontar-se a Bartra, però també la recompensa, com en tots els grans autors, és proporcional a l'esforç.

—**Canviem de CD: què és *Frontissa*?**

—Aquesta tardor ja fa, que Déu n'hi doret, 25 anys que vaig enregistrar el primer disc, *El temps dels fanals en flor*. De fet, havia començat a cantar en públic ja als anys 75-76, però feia unes cançons que no voldria recordar... Aquella època em va servir per a saber què no havia de fer després i per a tenir alguna experiència a l'escenari en fer primeres parts amb cantants més coneguts com ara Joan Isaac o Quico Pi de la Serra. Però començo a posar les bases del meu estil

a partir del 80, quan ja tinc vint anys. El primer disc, el faig una mica per casualitat, el 1982, quan sé que no he d'anar a fer el soldat perquè em surt excedent de quota, acabo la carrera i uns senyors que obren un catàleg em demanen d'enregistrar un disc. És curiós, perquè aleshores és quan la Cançó rep de totes bandes...

—**En decreten la desaparició.**

—Exacte. I és en aquest moment quan jo començo a cantar, que ja és fort, això. En tot cas: ara m'he dit: "Ostres, ja fa 25 anys que canto, tinc una obra considerable", i, abans de fer un disc de cançons noves, he volgut treure aquesta integral. Jo en dic "integral oberta" perquè és simplement una parada al camí, parada i fonda, per veure què he fet fins ara. 25 anys són bona excusa per a fer una mica de balanç i per a començar a reestructurar una mica l'obra que hi ha escampada en discos de vinil, en compactes, en diverses discogràfiques. Vull mirar de reorganitzar-la en dobles CD. *Frontissa* és el primer de la integral, que he començat de manera cronològica inversa, amb *Somriures que mosseguen*, l'últim disc del segle XX, i *Estabilitat precària*, el primer del XXI (i d'aquí ve el títol: entre l'un segle i l'altre, *Frontissa*). També he volgut complementar-los i he pensat d'anar afegint, a cada doble, algunes segones versions, a tall de *bonus tracks*, extretes del disc que vaig fer a piano i veu, *Entre la veu i els dits*.

—**I, mentrestant, escriviu contes per a infants, acabeu de publicar una novel·la juvenil (*L'okupa de cervells*), ja prepareu noves cançons... Hi ha molts Pujadós en un?**

—No: jo sóc paraula i música. Sempre he dit que tot el que es faci amb l'una cosa o amb l'altra és el meu terreny. A partir d'aquí simplement es tracta de veure quina és la creació que fas a cada moment. I no renuncio a escriure més. També per a adults, és clar (si és que podem parlar de compartiments estancs entre la literatura juvenil i la d'adults). En tot cas, penso anar alternant les cançons —que no deixaré ni de bon tros— amb més manifestacions de l'escriptura: totes formen part del mateix univers.

Núria Cadenes